

УДК 327.8 (043)

ЕВОЛЮЦІЯ ФРАНКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ВІДНОСИН В КОНТЕКСТІ ІРАНСЬКОЇ ЯДЕРНОЇ ПРОГРАМИ

Віталія Юрчак

*Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,
вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ, Україна, 76018, тел. (0342) 75-23-51,
e-mail: vfraniuk@mail.ru*

Проаналізовано розвиток франко-американських відносин у контексті іранської ядерної програми та прийняття резолюцій Ради Безпеки ООН 1737 (2006), 1747 (2007), 1803 (2008), 1835 (2009), 1929 (2010). Досліджено французьку та американську політику на Близькому Сході. Охарактеризовано вплив ядерної програми Ірану на покращення франко-американських відносин.

Ключові слова: франко-американські відносини, іранська ядерна програма, Рада Безпеки ООН, резолюція.

Постановка проблеми. Іранська ядерна програма – це одна з найбільш напружених та актуальних проблем сучасних міжнародних відносин. Перспектива її врегулювання залежить не стільки від політики Ірану в ядерній сфері, скільки від бажання провідних світових акторів знайти компроміс у цьому питанні.

І Сполучені Штати Америки, і Францію вважають партнерами у політичній, економічній та безпековій сферах. Проте франко-американське суперництво часто проявляється на Близькому Сході. Методи та цілі, поставлені Вашингтоном, не завжди відповідають французьким принципам.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У вітчизняній науці немає окремого дослідження, присвяченого аналізу розвитку франко-американських відносин на Близькому Сході. Здебільшого вони характеризуються фокусуванням на окремих аспектах.

Натомість французькі та американські автори глибоко досліджують зазначену тематику. Серед них слід виокремити праці французького історика Ж. Вайса, Ф. Бозо, П. Боніфаса, Р. Люкіка, Ж. ле Вогера тощо. Значний внесок у розробку зазначеного питання зробили російські дослідники А. Філатова, Н. Тищук, Н. Бородкіна.

Метою роботи є висвітлення франко-американських відносин у контексті іранської ядерної програми; аналіз іранської проблеми як фактора співпраці між Французькою Республікою та США на Близькому Сході. Для досягнення мети потрібно виконати **такі завдання:**

– дослідити взаємини між Французькою Республікою та Ісламською Республікою Іран порівняно з американо-іранськими відносинами;

- проаналізувати відмінності у поглядах Французької Республіки та США щодо того, яку роль відіграє Ісламська Республіка Іран на Близькому Сході;
- охарактеризувати франко-американське співробітництво в регіоні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відносини Ісламської Республіки Іран з країнами Заходу залишаються напруженими і досі. Дипломатичні відносини між США та Іраном були розірвані після Ісламської революції 1979 р. та через захоплення співробітників посольства США в ролі заручників в Тегерані. Теократичний режим Ісламської Республіки Іран розглядають як надзвичайно ворожий інтересам США і супроводжують застосуванням проти цієї країни всеохоплюючих санкцій. Натомість франко-іранські відносини були дружніми ще з часів Середньовіччя. Проте після ірано-ізраїльської війни вони погіршилися, хоча під час президентства Ж. Ширака ці взаємини зазнали покращення в економічній сфері. Однак протягом останнього десятиліття спостерігається певне віддалення між країнами у зв'язку з відмовою Ірану припинити свою ядерну програму.

Провідні країни світу 2002 р. переосмислили свої відносини з Іраном після публікації знімків об'єктів зі збагачення урану на іранській території, що свідчило про порушення Іраном угоди про гарантії з МАГАТЕ від 1974 р. і здійснення ним широкомасштабної незадекларованої діяльності в ядерній області. Вашингтон почав збільшувати політичний тиск на цю країну, вимагаючи припинити будь-які роботи зі збагачення урану. Проте керівництво Ірану відмовилося призупинити свою ядерну діяльність [4, с. 69].

Упродовж 2002–2003 рр. в Ісламській Республіці Іран проводили таємні експерименти зі збагачення урану з використанням лазерної технології і незадекларованого природного газу. У травні 2003 р. це обладнання було демонтоване і представлено інспекторам МАГАТЕ, які взяли проби ґрунту та води в районі пілотного заводу зі збагачення урану і виявили там високозбагачений уран [11]. Військова інтервенція США в Ірак у березні 2003 р. і повалення режиму С. Хусейна певною мірою вплинули на настрої в Тегерані, внаслідок чого Іран погодився на приєднання до Додаткового протоколу з МАГАТЕ про ядерні гарантії, за яким представники МАГАТЕ могли здійснювати інспекцію іранських ядерних об'єктів, а також призупиняти дослідницькі роботи в ядерній сфері військового характеру [4, с. 70].

Намагаючись довести, що його ядерна програма має мирний характер, Тегеран наприкінці 2004 р. добровільно взяв тимчасове зобов'язання припинити роботи зі збагачення урану і напрацювання плутонію. Іран розпочав також неформальні переговори з Великою Британією, Німеччиною і Францією. Однак подальші переговори, до яких 2005 р. приєдналися США, мали затяжний, складний і, насамперед, безрезультативний характер. Після оприлюднення результатів перевірок МАГАТЕ на іранських ядерних об'єктах з'ясувалося, що Ісламська Республіка Іран розпочала інтенсивний процес створення інфраструктури повного ядерного циклу. З цього моменту можна говорити про різне бачення проблеми для вирішення ядерного питання. Ескалація напруги навколо ядерної програми Ірану надала нового подиху американським

зовнішньополітичним ініціативам стосовно цієї держави. Зокрема, 2004 р. Конгрес США прийняв резолюцію № 398, що закликала уряд США «використовувати усі відповідні засоби для стримування та запобігання Ірану від одержання ядерної зброї» [13, с. 446].

Відверто про можливість вирішення питання військовими засобами Вашингтон заявив 24 січня 2005 р., коли президент США Дж. Буш у своїй інавгураційній промові сказав, що не виключає можливості застосування сили проти Ісламської Республіки Іран, якщо та не припинить розвитку ядерної програми. Ця заява викликала широкий суспільний і міжнародний резонанс, що змусило США трохи пом'якшити свою позицію. Держсекретар К. Райс назвала варіант військового втручання тільки як «надзвичайний захід». США наполягали на передачі іранської справи до РБ ООН, чому до певного часу перешкоджали європейські держави.

Держави Європейського Союзу, передусім Французька Республіка, тривалий час ставилися доволі пасивно до існування ядерної програми Ірану, віддаючи перевагу співробітництву в окремих сферах. Це, значною мірою, було зумовлено реальною економічною зацікавленістю цих держав щодо співпраці з Ісламською Республікою Іран, адже відомо, що частина Франції, Німеччини та Італії становить 77 % всього обсягу торгівлі ЄС з Іраном [13, с. 448]. Отож країни ЄС виступали проти передачі «іранського досьє» до РБ ООН і застосування міжнародних санкцій проти цієї держави. Така позиція дала змогу ЄС відігравати ключову роль посередника у відносинах між Ісламською Республікою Іран та Сполученими Штатами Америки, і навіть нерідко супроводжувалася заявами іранського керівництва про внесення розколу до атлантичної солідарності.

Єдиною умовою держав ЄС стало обмеження доступу Тегерана до всіх компонентів ядерного паливного циклу. На противагу американській позиції, «європейська трійка» (Франція, Велика Британія та Німеччина) рішуче відмовлялася від передачі іранської справи до РБ ООН і застосування міжнародних санкцій проти держави. Таким очевидним компромісом можна вважати Паризькі угоди, підписані 14 листопада 2004 р. між Ісламською Республікою Іран та «європейською трійкою». Відповідно до них, країни ЄС дали зобов'язання надати Ісламській Республіці Іран низку торгово-економічних преференцій в обмін на припинення процедури збагачення урану. При цьому Іран залишав за собою право на дослідницьку діяльність у рамках ядерної програми, під якою розуміли спорудження важководного заводу в Араці. Час, однак, підтвердив, що позиція ЄС була доволі поблажливою. Повідомлення про поновлення процедури збагачення урану, які Іран зробив 23 серпня 2005 р., завели переговори у глухий кут, що сприяло переходу Франції та інших держав до більш радикальних дій. З цього часу почалося прогресуюче погіршення відносин між цими країнами та Ісламською Республікою Іран. Погроза передачі «іранського досьє» до РБ ООН стала для Тегерана реальною як ніколи [13, с. 451–452].

Всупереч сподіванням Тегерана, 20 вересня 2005 р. Рада керівників МАГАТЕ розробила резолюцію щодо іранського питання, в якій висунула свої жорсткі вимоги. Серед її головних пунктів фігурувала необхідність остаточного припинення процедури збагачення урану та відмова від спорудження важководного реактора в Араці. Найголовнішим пунктом, що змусив Тегеран говорити про зрадливість Паризьких угод з боку ЄС, стала рекомендація передати «іранське досьє» на розгляд РБ ООН.

До цього часу від жорстких санкцій з боку США Ісламську Республіку Іран рятували переговори з європейськими країнами в особі Франції, Великої Британії та Німеччини, які відбувалися з 2002 р. Проте вже на початку 2006 р. ситуація суттєво погіршилася; 10 січня 2006 р. сталася непередбачена подія: іранські ядерники зняли плombs з центрифуг. Тегеран повідомив про відновлення робіт зі збагачення урану та про припинення дотримання Додаткового протоколу про гарантії з МАГАТЕ [14]. У світі цей крок сприйняли однозначно: країна планує створити ядерну зброю. Проте ще однією умовою погіршення іранських відносин з провідними країнами світу стала перемога в президентських виборах М. Ахмадінежада, прихильника жорсткого курсу щодо країн Заходу.

Новий президент 11 лютого 2006 р. заявив, що країна налаштована переглянути своє відношення до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, після чого у Пентагоні вже почали розробляти план бомбардувань іранських ядерних об'єктів. І країни Європи також доволі жорстко відреагували на заявку М. Ахмадінежада. Врешті-решт, іранське ядерне досьє було передано на розгляд РБ ООН.

РБ ООН 31 липня 2006 р. прийняла резолюцію 1696, яка вимагала від Ірану протягом місяця припинити усі роботи зі збагачення урану і здійснювати напрацювання плутонію під контролем МАГАТЕ. У випадку відмови вона погрозувала застосуванням проти Ісламської Республіки Іран відповідних заходів. Однак Тегеран проігнорував цю резолюцію.

Отож 23 грудня 2006 р. була прийнята ще одна резолюція 1737 РБ ООН, яка запропонувала економічні та політичні санкції та надавала країні 60 днів для зупинення всіх робіт, пов'язаних зі збагаченням урану. Зокрема, країнам-членам ООН забороняли будь-які фінансові, торговельні та інші контакти з Іраном, що могли б сприяти іранській ядерній програмі [8]. Проте Іран не прислухався до РБ ООН. У відповідь РБ ООН 24 березня 2007 р. запровадила жорсткіші санкції проти Ірану своєю резолюцією 1747. У цій резолюції розширювалося коло фізичних та юридичних осіб Ірану, контакти з якими забороняли або активних заморожували [9]. Відповідаючи на цю резолюцію, президент Ісламської Республіки Іран М. Ахмадінежад зухвало заявив: «Іран отримав технологію для виробництва ядерного палива і рух Ірану подібний до потягу, ... у якого немає гальм і зворотного механізму» [18].

Після цієї заявки США посилили свої санкції. А Франція, своєю чергою, після приходу до влади Н. Саркозі погіршила свої відносини з Ісламською Республікою Іран. Однак міністр закордонних справ Франції Б. Кушнер,

перебуваючи з офіційним візитом у Вашингтоні 19–21 вересня 2007 р., просив не приймати антиіранський законопроект, який може зачепити діяльність європейських компаній. Цей документ зобов'язував адміністрацію США публікувати кожні півроку всеосяжний список фірм, обсяг інвестицій яких в енергетичний сектор Ірану перевищує 20 млн дол. США. Оскільки законодавство США практично повністю забороняє американським компаніям вести справи з Тегераном, у цьому переліку автоматично опиняться, передусім, французькі компанії.

Ще одним цікавим фактом було те, що у вересні 2007 р. Б. Кушнер спровокував чергове зростання напруженості навколо іранської ядерної програми своєю заявою про те, що світ має «готуватися до гіршого, а гірше – це війна з Іраном» [3]. Головний французький дипломат зажадав ввести нові, не передбачені резолюціями РБ ООН, санкції проти Ірану з боку ЄС у відповідь на відмову Тегерана припинити роботи зі збагачення урану. Глава МЗС Франції застеріг французькі підприємства від будь-яких нових інвестицій в економіку Ісламської Республіки Іран, про що раніше просили США. Офіційний Вашингтон одразу привітав це рішення. А частина іранських парламентарів, своєю чергою, зажадала вибачень від Б. Кушнера за вислови, які «загрожують інтересам французького бізнесу в Ірані» [4], оскільки кілька великих французьких фірм, включаючи нафтову «Тоталь» і автомобілебудівний концерн «Рено», здійснюють економічну діяльність в Ірані.

За словами Н. Саркозі, Франція мала намір запропонувати європейським партнерам прийняти додаткові заходи щодо Ірану поза рамками ООН, а саме: рекомендації європейським підприємствам «не пропонувати нових економічних проектів і скоротити інвестиції в Іран». Французький представник відзначив: «Франція не хоче війни з Іраном, хоча іранське ядерне досвід – справа надзвичайно важка» [3].

Франція також критично відгукнулася щодо президентських виборів в Ірані у червні 2009 р. після повторного обрання М. Ахмадінежада. Тоді національний секретар з міжнародних зв'язків Ж–К. Камбаделіс заявив, що «кінцевий результат виборів був затьмарений серйозними порушеннями ... і офіційне визнання М. Ахмадінежада в якості переможця є нелегітимне» [15].

З приходом до влади Б. Обама 2009 р. центральними питаннями зустрічі Н. Саркозі та Б. Обама під час візиту останнього до Франції 9 червня 2009 р. були ядерні розробки Ірану. Два президенти наголосили, що «необхідно об'єднатися щодо «іранських ядерних амбіцій» [16]. «Якщо Іран продовжить здійснювати свою ядерну програму, то міжнародний тиск на Ісламську Республіку зросте. Тегерану не варто сподіватися, що позиція США змінилася з приходом до влади нової адміністрації», – заявив Б. Обама [15]. Загалом обидва лідери мали однакове бачення іранської проблеми. Хоча усе ж існували певні розбіжності в деяких позиціях. Незважаючи на те, що необхідно було посилювати тиск на Тегеран і спонукати французькі компанії та банки припинити зв'язки з Іраном, Париж залишався прихильником діалогу з цією країною. У своїй «Каїрській промові» Б. Обама також висловив намір відновити

діалог з Тегераном і знайти підходи до вирішення його проблем шляхом переговорів. Він пообіцяв надати іранцям економічну допомогу, якщо ті модифікують свою ядерну програму і припинять підтримку ХАМАСу та «Хізбалли». Якщо ж ці зусилля не принесуть результатів, Вашингтон домагатиметься посилення антиіранських міжнародних санкцій [5, с. 8–9].

Зазначимо, що уряд Б. Обама практично не обговорює військового методу вирішення проблеми, усвідомлюючи, що удар по Ірану здатний дестабілізувати ситуацію на всьому Близькому Сході, дати потужний імпульс тероризму, що може спровокувати до виникнення реальної дуги нестабільності на просторі від Іраку до Афганістану.

У вересні 2009 р. РБ ООН одногосно ухвалила резолюцію 1835 з викладенням військових і дипломатичних гарантій проти використання цивільних ядерних програм у військових цілях. У резолюції також йшлося, що будь-яку країну, яка зупиняє інспекції МАГАТЕ, перевірятиме РБ ООН [15].

У Відні 21 жовтня 2009 р. представники США, Росії і Франції розробили план, що передбачав відправку іранського урану в іншу країну для дозбагачення. Згідно із планом, Іран мав відправити до кінця 2009 р. 1,2 тонни низькозбагаченого урану до Росії (приблизно 70 % усіх його запасів), яка здійснить його дозбагачення до 19,75 % і передасть Франції. Париж заправить ним паливні стрижні і відправить їх Ісламській Республіці для використання у наукових цілях на застарілому реакторі в Тегерані [12].

Якби Іран погодився на цю схему, то це означало б успіх дипломатичних зусиль міжнародних посередників, які сподівалися, що відправка більшої частини іранського урану для дозбагачення за кордон зменшить занепокоєння з приводу можливостей Ісламської Республіки самостійно створити ядерну зброю. Проте Тегеран відмовився від такого плану. І у листопаді 2009 р. Іран оголосив плани будівництва 10-ти нових заводів зі збагачення урану. В результаті чого Б. Обама продовжив економічні санкції проти Ісламської Республіки ще на один рік, введені США майже 30 років тому [2].

В середині січня 2010 р. США, Росія, Китай, Великобританія, Франція і Німеччина домовилися, що відповідь Ірану на пропозиції щодо зміни своєї ядерної програми заслуговує розгляду подальших заходів РБ ООН [11]. Незабаром після цього президент Франції Н. Саркозі заявив, що Організація Об'єднаних Націй повинна прийняти «рішучі заходи проти Ірану, щоб переконати іранських лідерів взяти участь у змістовній дискусії щодо своєї ядерної програми». Він додав, що «єдиний спосіб – це переговори з Іраном ...» [15].

Президент Ірану М. Ахмадінежад 11 лютого 2010 р. заявив, що його країна виробила першу партію високозбагаченого урану. Виступаючи під час багатотисячного мітингу в Тегерані на честь 31-ої річниці ісламської революції, М. Ахмадінежад сказав, що Ісламська Республіка Іран тепер є «ядерною державою» [6].

В результаті цього у травні 2010 р. Франція, Великобританія, Німеччина, Росія, Китай і США досягли нової угоди щодо суворих санкцій проти Ірану.

Державний секретар США Г. Клінтон описала цю угоду як «сильний проект» резолюції [15].

Крім того, на початку липня 2010 р. президент США Б. Обама ввів додаткові санкції, які забороняють банкам США співпрацювати з іноземними організаціями, підозрюваними або викритими в роботі з Іраном. Після цього про припинення імпорту автомобілів на територію Ірану оголосила компанія «Тойота» і «Кіа». Формально вони не потрапляють під заборону, однак керівництво фірм прийняло рішення про підтримку санкцій у зв'язку з небажанням потрапити в «чорний» список американського уряду [13, с. 461].

Незважаючи на факт, що Франція підтримує міжнародні санкції проти Тегерана, компанії «Пежо» і «Рено» офіційно не оголошували про наміри щодо припинення співпраці з Ісламською Республікою Іран.

Зовнішня політика Б. Обами, як і адміністрації Дж. Буша-молодшого, спрямована на те, щоб попередити подальше розповсюдження зброї масового знищення у світі. Проте, на відміну від адміністрації Дж. Буша, яка намагалася змусити Іран цілковито відмовитися від збагачення урану, адміністрація Б. Обами прагне зупинити подальший розвиток іранської ядерної програми, щоб збагачений уран не потрапив на виробництво ядерної зброї.

Виступаючи на Генеральній Асамблеї ООН у вересні 2010 р., президент США Б. Обама заявив, що за допомогою резолюції РБ ООН 1929 від червня 2010 р. РБ ООН «ми дали зрозуміти, що міжнародне право не є пустою обіцячкою» [17, с. 349].

Французька Республіка відіграла ключову роль у прийнятті останніх і найстрогіших санкцій ООН проти Ірану. А саме, в резолюції РБ ООН 1929 (червень, 2010) і Загальноєвропейських санкціях (липень, 2010), які містять: заборону на нові інвестиції в іранські нафто-газові компанії, в тому числі обладнання, технічну підтримку і передачу технологій; заборону на нові відносини з іранськими фінансовими інститутами і щодо іранських банків та їхніх філій, діючих в ЄС; заборону на страхування і перестраховування іранських урядових установ або їхніх філій, а також замороження активів іранських компаній і фізичних осіб [14]. Переговори між державами відбувались і впродовж 2011–2013 рр., проте бажаного результату Французькою Республікою та США так і не досягнуто.

Висновки. В сучасній системі міжнародних відносин кожна країна хоче отримати гарантії власної безпеки. Однак, на жаль, такі країни, як Іран, вбачають у ядерній зброї цю гарантію. Світова спільнота намагається вирішити цю важливу проблему. Якщо Іран здобуде ядерну зброю, то це спровокує ядерну гонитву на Близькому Сході. Тоді цей регіон перетвориться на «вогняну кулю» і зрозуміло, що це вогнище матиме зовсім не локальний і, найімовірніше, навіть не регіональний масштаб.

Щодо франко-американських відносин, то впродовж 2002–2005 рр. вони були доволі напруженими. Однак після заяви президента Ірану щодо припинення Договору про нерозповсюдження ядерної зброї спостерігається помітне зближення обох країн щодо вирішення іранської ядерної проблеми. До

початку 2006 р. саме Франція була головним ініціатором діалогу з Ісламською Республікою Іран. Зміни в політиці США на рубежі 2005–2006 рр. дали змогу двом країнам налагодити тісну співпрацю. Від цього часу обидві країни узгоджують між собою спільну позицію, що часто було неможливим в період близькосхідного мирного процесу. Цьому сприяли також обрання президентом Ірану М. Ахмадінежада і його радикальна політика.

Ці тенденції на рубежі 2008–2009 рр. тільки зміцнились з приходом до влади президента Б. Обама, який прагнув розпочати діалог з іранською стороною. Це, своєю чергою, сприяло президенту Н. Саркозі, який, попри жорсткішу позицію у цьому питанні (порівняно зі своїм попередником), є прихильником дипломатичного підходу у розв'язанні цього конфлікту. Саме тому іранська криза є символом вдалої співпраці Франції та США. Адже це не лише одна з найважливіших проблем для обох держав, а й черговий приклад того, що співпраця на лінії Париж–Вашингтон на Близькому Сході є цілком можливою. Отож лише співпраця Французької Республіки та США дає надію на мирне розв'язання цієї кризи, оскільки на цьому етапі значну роль відіграє не ідеологія, а стратегічні питання і проблеми безпеки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Бородкина Н.* Ближневосточная политика Франции в период президентства Ж. Ширака (1995–2007 гг.) : автореф. дис ... канд. истор. наук: спец. 07.00.03. / Н. Бородкина. – Иваново, 2010. – 23 с.
2. Вечные ценности. Барак Обама решил продлить санкции против Ирана еще на год [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.vz.ru/politics/2009/11/13/348312.html.
3. *Височанський Р.* Французький укол парасолькою [Електронний ресурс] / Р. Височанський // Главред, 21.09.07. – Режим доступу : <http://ua glavred.info/archive/2007/09/21/101009-3.html>.
4. *Гончар Б.* Американська адміністрація Б. Обама та Іранська ядерна програма / Б. Гончар, Ю. Гончар // Наукові праці. – № 142. – 2011. – С. 69–73.
5. *Захарченко А. М.* Близькосхідна стратегія Б. Обама: традиції та інновації в американських підходах до регіону / А. М. Захарченко // Науковий вісник Одеського державного економічного університету. – 2010. – №11 (112). – С. 3–15.
6. *Панюжева М.* Особенности ближневосточной политики США и Франции (2002–2009 гг.) / М. Панюжева // Современные проблемы и перспективы развития исламоведения, востоковедения и тюркологии : материалы II Всероссийской молодежной научно-практической конференции (Нижний Новгород, 23 мая 2008 г.) / под общ. ред. Д. В. Мухетдинова. – Нижний Новгород : Медина, 2009. – С. 103–105.
7. Переговори «шістки» з Іраном зрушили з мертвої точки: призначено нову зустріч [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dt.ua/WORLD/peregovori-shistki-z-iranom-zrushili-z-mertvoyi-tochki-priznacheno-novu-zustrich.html>
8. Резолюция 1737 (2006), принятая Советом Безопасности, 23 декабря 2006 г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.iaea.org/newscenter/focus-iaea/iran/russian/unsc_res1737-2006_rus.pdf.
9. Резолюция 1747 (2007), принятая Советом Безопасности, 24 марта 2007 г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_g29.
10. *Тишук Н.* Развитие отношений Франции и США в начале XXI века : автореф. дис ... канд. полит. наук. : спец. 07.00.15: история международных отношений и внешней политики / Н. Тишук. – СПб., 2011. – 27 с.

11. Тронов А. Иран, его арабские соседи и их отношение к ядерным амбициям ИРИ // Азия и Африка. – 2007. – №1 (594).
12. Франция и США согласились с предложениями МАГАТЭ по Ирану [Электронный ресурс] // Сегодня, 23.10. 2009 г. – Режим доступа : <http://www.segodnya.ua/world-/frantsija-i-csha-cohlaclilic-c-predlozhenijami-mahate-po-iranu.html>.
13. Шелест Г. Позиції США та ЄС щодо вирішення кризових ситуацій на Близькому Сході: співробітництво та розбіжності / Г. Шелест, П. Синовець // Восточеведный сборник (выпуск седьмой) / Институт востоковедения РАН. – Москва. – 2006. – С. 445–468.
14. Belkin P. France: Factors Shaping Foreign Policy, and Issues in U.S.–French Relations / P. Belkin // Congressional Research Service. – 2011.
15. Farrar-Wellman A. France-Iran foreign relations [Електронний ресурс] / A. Farrar-Wellman. – Режим доступу : <http://www.irantracker.org/foreign-relations/france-iran-foreign-relations>.
16. Hébert J. P. L'Iran nucléaire face aux Etats-Unis [Електронний ресурс] / J. P. Hébert. – Режим доступу : http://www.recherches-internationales.-fr/RI79_pdf_2/RI79_-Hebert_pdf.pdf.
17. Lukic R. Conflit et coopération dans les relations franco-américaines: Du Général de Gaulle à Nicolas Sarkozy / R. Lukic // PU Laval. – 2009. – 366 p.
18. Reuters. Iran's atomic has no «revers gear» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://uk.reuters.com/article/topnews/udukbla_53622220070225.

Стаття надійшла до редколегії 15.02.2013

Прийнята до друку 25.02.2013

EVOLUTION OF FRENCH-AMERICAN RELATIONS IN THE CONTEXT OF IRAN'S NUCLEAR PROGRAM

Vitaliia Yurchak

*Prekarpathian National University,
57, Chornovola Str., Ivano-Frankivsk, Ukraine, 76018,
e-mail: vfraniuk@mail.ru*

This article examines the evolution of Franco-American relations in the context of Iran's nuclear program; the adoption of Security Council resolutions 1737 (2006), the 1747 (2007), the 1803 (2008), the 1835 (2009), the 1929 (2010) and an analysis of French and American policy in the Middle East. The author tries to describe the impact of Iran's nuclear program to improve Franco-American relations.

Key words: Franco-American Relations, Iran's nuclear program, the UN Security Council, resolution.

**ЭВОЛЮЦИЯ ФРАНКО-АМЕРИКАНСКИХ ОТНОШЕНИЙ В КОНТЕКСТЕ
ИРАНСКОЙ ЯДЕРНОЙ ПРОГРАММЫ****Віталія Юрчак**

*Прикарпатский национальный университет имени Василия Стефаника,
ул. Шевченко, 57, г. Ивано-Франковск, Украина, 76018, тел. (0342) 75-23-51,
e-mail: vfraniuk@mail.ru*

Рассмотрена эволюция франко-американских отношений в контексте иранской ядерной программы и принятия резолюций Совета Безопасности 1737 (2006), 1747 (2007), 1803 (2008), 1835 (2009), 1929 (2010). Проанализирована французская и американская политика на Ближнем Востоке. Охарактеризовано влияние ядерной программы Ирана на улучшение франко-американских отношений.

Ключевые слова: франко-американские отношения, иранская ядерная программа, Совет Безопасности ООН, резолюция.